

Ingeniør L. Kvendbø

M.N.I.F.

Kristiansund N.

117648¹⁷

Oslo den 3. april 1940.

Herr Redaktør Tranmæl.

Ad. Forsvarssjef.

Jeg takker Dem for at De var så vennlig å motta meg og høre på meg i anledning av denne sak. Siden har jeg talt med andre innflydelsesrike menn, og alle finner en reform absolutt påkrevet.

Slik som det gikk frem av vår samtale er vår Generalstab et utmerket og velskikket apparat og med et dyktig personell. Men såvel apparat som personell blir no faktisk misbrukt, så at Generalstabens oppgave, nemlig den å planlegge, forberede og iverksette vårt lands forsvarsberedskap ikke blir forsvarlig utført.

For det første behandles her en rekke saker, som er Generalstaben uvedkommende, og som hindrer den i effektivt å arbeide med sine virkelige oppgaver. Man kan si at dens arbeide med forsvarsberedskapet blir tilsidesatt på grunn av arbeidspress med uvedkommende saker. Saker som i ethvert velordnet forsvar behandles av Forsvarsdepartementet og ikke av de rent militære eksperter i Generalstaben.

For det annet drives det med en foreldet og urasjonell arbeidsordning og med en dertil oppsvulmet papirmølle, som for størstedelen er helt unødvendig og kostbar, - og fremfor alt skjebnesvanger tildsspillende.

For det tredje og som følge av foranstående, følger ikke Generalstaben tilstrekkelig med i utviklingen i andre land. Som eksempel herpå kan jeg meddele at vår Generalstab ikke har hatt noen tid til å beskjeftige seg med de for oss så verdifulle erfaringer fra Finnland. Det er ikke til hærens avdelinger utgått en eneste forskrift basert på disse erfaringer.

Alt dette har sine skjebnesvangre innvirkninger ned til alle avdelinger av vår hær. De perspektiver som åpner seg, når saken gjennomtenkes, er i sannhet forferdende. Det er tilstrekkelig å peke på at vår hær idag etter 7 måneders krig omkring oss, fremdeles

ikke kan mobiliseres på en militært forsvarlig måte. Således mangler vi for en stor del ammunisjon, i betydelig grad nødvendig utstyr, samt den største del av det brukbare befal som er nødvendig. Særlig når det gjelder befals- og soldatopplæring, kunde vi langt mer enn skjedd, ha rettet på forholdene i den tid som er gått siden krigen begynte. De avdelinger, som skal gå inn i hærens feltoppsetning er fremdeles for en stor del praktisk talt uøvd.

Når i tillegg til ovenstående kommer at vi har en marine med kystartilleri og tilhørende admiralstab, som arbeider helt uavhengig av og jamsides med Generalstabten, så forstår man at her må det gripes inn. I disse for vårt land så kritiske tider er det uomgjengelig nødvendig at dette gjøres straks for å få forholdene rettet på før det blir for sent. Det kan enno skje, og det med enkle administrative midler, fordi ondets rot er så lett å finne.

1) Det vi mangler er en øverste samlende kommandomyndighet for hele vårt forsvar tillands og tilsjøs. Det må bli en forsvarssjef som utstyres med myndighet og det fulle ansvar for vårt forsvarsberedskap. - Han skal treffe de grunnleggende beslutninger og trekke opp retningslinjene for det rent militære beredskapsarbeide, f.eks. utarbeidelse av forsvarsplaner, basert på samvirke mellom hæren og sjøforsvaret. Slike samlede forsvarsplaner finnes ikke idag. Refleksjonene gjør seg selv.

2) Samtidig må det sørges for at vår lille krets av virkelig skolerte militære fagfolk blir satt til arbeide med det som de alene kan og skal utføre, og således at de blir forskånet for uvedkommende saker som henhører under forsvarsdepartementet.

Disse to tiltak er begge nødvendige skal en forsvarssjef med kraft kunne ta opp løsningen av de oppgaver som foreligger.

Som nevnt foran kan denne koordinerende myndighet, forsvarssjefen, opprettes uten vesentlige forandringer i det allerede eksisterende administrasjonsapparat, staber m.v. Det vilde i tilfelle bli en omordning som kunde skje ad kommandovei.

Det gjelder bare å tilsette en instans, som vi mangler, nemlig forsvarssjefen, som utstyres med myndighet og ansvar til på den rette måte utnytte våre staber og militære administrasjonsgrener. Hertil kreves ingen kommisjon eller annet forsinkelsesbyrå. Forsvarssjefen kan straks ansettes som det manglende ledd. Han kan selv gi regjeringen forslag til sitt eget direktiv. Han kan

gjøre dette, fordi han er fagmann, og fordi han ser rekkevidden av sitt ansvar 10 ganger bedre enn en hvilken som helst kommisjon.

- 0 -

Jeg vil gjøre oppmerksom på at det såvel innen marinen som hæren synes å være krefter, som forsøker å trenere saken ved å legge overdreven vekt på praktiske "vanskeligheter" som angis å være forbundet med ordningen. Jeg vil til Deres orientering da meddele at dette nok kan skyldes personlige hensyn, som søkes gitt en saklig maske. De vil også være klar over at en viss treghet alltid gjør seg gjeldende når noe nytt skal frem. - Forsåvidt slike innvendinger skulde bli fremholdt likeoverfor Dem, ber jeg Dem vennligst holde fast ved hovedsaken, at vi ikke kan forsvare oss med hell en eneste dag, uten at vårt forsvar ledes med fast og samlet hånd. - Derfor kan man ikke på saklig basis finne argumenter mot at den her nevnte ordning gjennomføres straks. Nettopp den ting at vi kan få krig når som helst, gjør at det haster..

- 0 -

Hensikten med dette brev er å bekrefte skriftlig overfor Dem hva jeg fremholdt for Dem under vår samtale den 28.3. f.m. og å skaffe Dem et dokument, som De kan bruke etter ønske.

Hva jeg har sett under mine 60 dagers tjenestegjøring i Generalstaben har rystet meg, og hvorledes vil det gå, hvis vårt folk en dag skulde få kjennskap til disse og kanskje andre forhold av urovekkende art innen vår høyeste militære ledelse? Og dette vil uvegerlig måtte skje, hvis noe hender vårt land.

Lars Kvendbø (sign.)

f.t. tjenestegjørende kap-
tein i Generalstaben.